

College van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Gouda,
De heer A. Fenger
Postbus 1086
2800 BB GOUDA

Postadres

Postbus 1123
2302 BC Leiden
advies@vrhm.nl
www.vrhm.nl

Verzenddatum: 4 oktober 2019

Zaaknummer: Z-2019-092364

Ons kenmerk: UIT-2019-085737

Uw brief van: 24 september 2019

Contactpersoon: Amber van Lunsen

Telefoon: 088 2465450

E-mail: advies@vrhm.nl

Onderwerp: Advies VRHM Bestemmingsplan Gunninglocatie Gouda

Bijlage: 2

Graag bij correspondentie kenmerk en onderwerp vermelden.

Geacht college,

Op 24 september 2019 heeft u de Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM) verzocht advies uit te brengen over de (externe) veiligheid omtrent het bestemmingsplan Gunninglocatie in Gouda. Beoogd wordt om 63 woningen te realiseren op de hoek van de Rotterdamseweg en Koningin Wilhelminaweg in Gouda, waarbij het hoogste deel van het object uit circa tien bouwlagen bestaat. In de huidige situatie bestaat het plangebied uit een braakliggend terrein.

De informatie en afspraken over dit dossier zijn door de gezamenlijke hulpdiensten (politie, GHOR en brandweer) betrokken in en vertaald naar dit advies. In deze brief treft u het advies aan. In de bijlage(n) is dit advies nader uitgewerkt en onderbouwd. Indien van dit advies wordt afgeweken zal dit effecten hebben op de multidisciplinaire hulpverlening.

Opkomsttijd

De wettelijke opkomsttijd naar het plangebied wordt gehaald. Voor de woonfunctie geldt conform de Wet veiligheidsregio's een zorgnormtijd van acht minuten voor brandweervoertuigen. De daadwerkelijk benodigde opkomsttijd valt binnen de zorgnormtijd.

Bereikbaarheid

Vanuit de ingediende aanvraag blijkt niet of voldaan wordt aan de afmetingen die worden gesteld aan calamiteitenroutes. In bijlage 2 staat beschreven waar calamiteitenroutes (en verblijfsgebieden) aan dienen te voldoen om een adequate hulpverlening te kunnen verlenen.

Bluswatervoorziening

Op dit moment is de primaire bluswatervoorziening in verband met de mogelijke hoogbouw en wonen met zorg (kwetsbare bouwwerken) onvoldoende binnen het plangebied. In bijlage 1 (Adviesrapport) wordt verder ingegaan op de huidige en gewenste bluswatervoorziening binnen het plangebied.

Risicobronnen en effecten

Er worden gevaarlijke stoffen in beperkte mate getransporteerd over de Rotterdamseweg. Dit transport is zo beperkt dat het niet terugkomt op de Risicokaart en de Signaleringskaart. Daarmee ligt het plangebied buiten de huidige risicocontouren in de gemeente Gouda. In bijlage 1 worden de effecten van het transport gevaarlijke stoffen verder uitgelicht.

Geadviseerde maatregelen

Om de kans op incidenten te verkleinen, de effecten te beperken en de zelfredzaamheid van de aanwezigen te verbeteren, adviseren wij de volgende maatregelen¹:

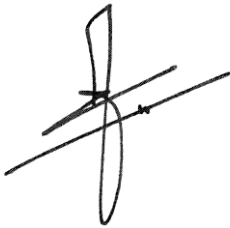
1. Risicocommunicatie	(Verhogen van de zelfredzaamheid)
2. Bouwen conform Bouwbesluit	(Effectbeperking, zelfredzaamheid)
3. Routing gevaarlijke stoffen aanwijzen	(Kansbeperking)

Ik verwacht u met dit advies van dienst te zijn geweest en dat dit voldoende informatie bevat om maatregelen te kunnen treffen.

Tot slot

Wij ontvangen van u graag een afschrift van het door u genomen besluit. Mochten er vragen zijn naar aanleiding van dit advies of u wilt graag meer informatie, kunt u contact opnemen met de heer De Winter, coördinator Risicoadvisering van VRHM, via advies@vrhm.nl of via 088-2465000.

Met vriendelijke groet,

Ing. J.J. Zuidijk, directeur Veiligheidsregio Hollands Midden

Bijlagen:

- Adviesrapport
- Definities en begrippen

¹ De maatregelen staan in willekeurige volgorde; dit is niet gebaseerd op welke het belangrijkste is. Alle maatregelen zijn even belangrijk.

Bijlage 1. Adviesrapport

Betreft advies behorende bij briefkenmerk UIT-2019-085737

- Betreft:** Risicobeoordeling Gunninglocatie in Gouda
- Opstellers:** Amber van Lunsen, Veiligheidsregio Hollands Midden (opsteller adviesbrief)
Eric Meijer, Brandweer Hollands Midden
Barend Tamerus, Politie-Eenheid Den Haag
Majella Roosjen, GHOR Hollands-Midden
- Analyse:** Beoogd wordt om 63 woningen te realiseren op de hoek van de Rotterdamseweg en Koningin Wilhelminaweg in Gouda. Door de aanwezigheid van risicobronnen op het gebied van externe veiligheid en de toename van het aantal personen in het plangebied nemen de externe veiligheidsrisico's toe. Het onderstaande advies geeft maatregelen om het toegenomen risico te verminderen.

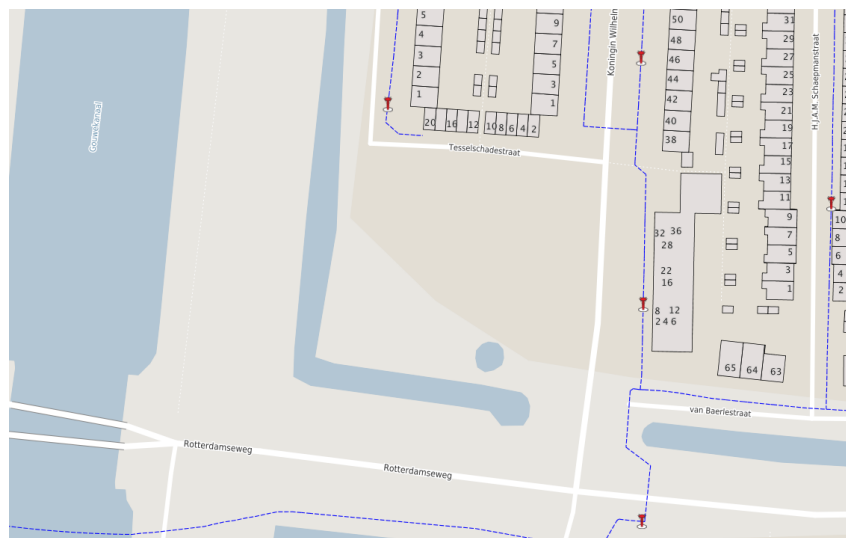
Opkomsttijd

De wettelijke opkomsttijd naar het plangebied wordt gehaald. Voor de woonfunctie geldt conform de Wet veiligheidsregio's een zorgnormtijd van acht minuten voor brandweervoertuigen. De daadwerkelijk benodigde opkomsttijd valt binnen de zorgnormtijd.

Bluswatervoorziening

Aan de Koningin Wilhelminaweg is één brandkraan aanwezig binnen het bereik van het plangebied. De brandkraan ligt op circa 70 meter afstand. In het plan wordt gesproken over het realiseren van hoogbouw (tien bouwlagen). Bij dit type bouw zijn enkele wettelijke benodigde brandbeveiligingsinstallaties nodig (zoals droge blusleidingen, brandweerlift, etc.) voor een adequate brandbestrijding en hulpverlening door de hulpdiensten.

Het uitgangspunt dat gehanteerd wordt door de Veiligheidsregio Hollands Midden voor dit type bouw (hoogbouw, slapende personen) bedraagt een afstand van 40 meter. De brandweer gaat graag met u in gesprek hoe dit gerealiseerd kan worden.

Bereikbaarheid

Vanuit de ingediende aanvraag blijkt niet of voldaan wordt aan de afmetingen die gesteld worden aan calamiteitenroutes. Onduidelijk is of:

- de wegen binnen het plangebied minimaal 4,5 meter breed zijn (minimale verharding breed 3,25 meter) en een vrije hoogte van 4,2 meter hebben;
- de wegen (inclusief bruggen) een asbelasting van 100 kN aan kunnen (NEN 1008, klasse 30).

Voor een adequate hulpverlening adviseren wij u te voldoen aan de Praktijkrichtlijn Bereikbaarheid. Zie ook bijlage 2 voor een verdere uitwerking van de minimale eisen voor calamiteitenroutes (en verblijfsgebieden).

Externe veiligheid

Er worden gevaarlijke stoffen in beperkte mate over de Rotterdamseweg getransporteerd. Dit transport is zo beperkt dat het niet terugkomt op de Risicokaart en de Signaleringskaart. Daarmee ligt het plangebied buiten de huidige risicocontouren in de gemeente Gouda.

Scenario

De kans op een incident is als zeer klein gedefinieerd op basis van de Risicokaart en Signaleringskaart. Het is wel mogelijk dat er een incident met transport van gevaarlijke stoffen gebeurt. In dat geval is een denkbaar scenario een fakkelbrand. Deze kan veroorzaakt worden doordat na een botsing een afsluiter van de waterstof-tankwagen afbreekt. Hierdoor stroomt waterstof uit en ontsteekt direct.

Ondanks dat de vlam van een waterstof-fakkelbrand onzichtbaar is, geeft deze wel hittestraling. Dit effect kan slachtoffers, schade en brand in de omgeving veroorzaken. Hetzelfde geldt voor het scenario explosie van de tankwagen.

Onderstaande tabel geeft betekenis aan de cirkels uit de bovenstaande afbeelding.

Kleur	Afstand	Brandweeroptreden mogelijk?	Straling
Rood	≤ 10 meter	Nee	35 kW
Oranje	10 tot 15 meter	Nee	15 kW
Geel	15 tot 20 meter	Beperkt	4 kW

Geadviseerde maatregelen

De adviezen hebben niet alleen betrekking op het ergst denkbare scenario. Ongeacht het type incident (van een lekkage tot het volledig vrijkomen van een giftige vloeistof of gas of een fakkelbrand) hebben de maatregelen een positief effect op de zelfredzaamheid, de bestrijdbaarheid en beheersbaarheid, zowel voor de reeds bestaande objecten als de nieuw te ontwikkelen bestemmingen.

Niet alle geadviseerde maatregelen kunnen worden opgenomen in dit bestemmingsplan, maar zijn bedoeld voor andere afdelingen binnen de gemeente. Deze maatregelen kunnen mogelijk binnen andere ruimtelijke plannen of door andere disciplines van de gemeente worden geborgd. De VRHM gaat ervan uit dat na de bestuurlijke afweging de overgenomen maatregelen bij de juiste afdeling(en) van de gemeente Gouda bekend worden gemaakt.

Kansbeperkende maatregel

1. Vanwege het transport van gevaarlijke stoffen, voornamelijk waterstof in tubetrailers, bestaat er een kans op een fakkelbrand/explosie. Daarom wordt geadviseerd om een tijdsvenster aan te wijzen waarin het vervoer van gevaarlijke stoffen mag plaatsvinden. Hierbij gaat de voorkeur uit naar het tijdsvenster waarin mensen zelf aan het werk zijn, en zich dus niet thuis bevinden.

Maatregelen ter bevordering van de zelfredzaamheid

2. Risicocommunicatie als maatregel voor de bevordering van de zelfredzaamheid van de bewoners. Dit zorgt ervoor dat de bewoners, in geval van een calamiteit, weten wat van hen verwacht wordt en dat zij zichzelf in veiligheid kunnen brengen.

Bijlage 2 – Begrippen en definities

Betreft advies behorende bij briefkenmerk UIT-2019-085737

Aandachtsgebied

Aandachtsgebieden zijn gebieden waar mensen binnenshuis, zonder aanvullende maatregelen, onvoldoende beschermd zijn tegen de gevaren die in de omgeving kunnen optreden. Voorbeelden van die gevaren zijn warmtestraling (**brand**), overdruk (**explosie**) en concentratie giftige stoffen in de lucht (**gifwolk**). Aandachtsgebieden maken inzichtelijk in welk gebied zich bij een ongeval bij een activiteit met gevaarlijke stoffen nog levensbedreigende gevolgen voor personen in gebouwen kunnen voordoen. Binnen de aandachtsgebieden is extra aandacht nodig om aanwezigen te beschermen tegen mogelijke ongevallen bij activiteiten met gevaarlijke stoffen. De aandachtsgebieden maken deze gevaren zichtbaar. Voor de bepaling van de aandachtsgebieden is uitgegaan van de bescherming die nieuwbouw en reguliere rampenbestrijding bieden. De gemeente beoordeelt of, en zo ja welke maatregelen nodig zijn om mensen in aandachtsgebieden voldoende te beschermen.

Op grond van het Bkl (artikel 5.15, lid 1) moet binnen een aandachtsgebied rekening worden gehouden met de kans op het overlijden van een groep van tien of meer personen per jaar, als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval veroorzaakt door een activiteit met gevaarlijke stoffen.²

Ballastbed

Het ballastbed vormt de ondersteuning van Rails en Dwarsslagers en zorgt voor de verdeling van de krachten in de Rails over het baanlichaam, zijdelingse krachten veroorzaakt door temperatuurverschillen en passerende treinen. Tevens zorgt het ballastbed voor vering en demping van trillingen en verzekert het een snelle afvoer van regenwater.³ De ballastlaag kan bestaan uit steenslag, (gebroken) grind, of een combinatie van deze materialen.

Bereikbaarheid

Onder bereikbaarheid wordt in het algemeen verstaan: de mate waarin een bepaald doel snel en/of eenvoudig te bereiken is. Er kan dus sprake zijn van een goede of slechte bereikbaarheid en zelfs van onbereikbaarheid. Bij de brandweer gaat het om het goed kunnen bereiken van het incidentadres door het eigen materieel, de middelen en het personeel. Een openbare weg is veelal ontworpen conform CROW30 publicatie 164 a t/m d met als aanvulling CROW publicatie 165 'Hulpdiensten snel op weg'. Wanneer deze publicatie gehanteerd wordt, voldoet de weg aan de specifieke kenmerken van brandweervoertuigen.

Eisen aan openbare wegen

De volgende zaken ten aanzien van de bereikbaarheid tot het plangebied zijn van belang:

- Het plangebied is minimaal via twee onafhankelijke toegangswegen bereikbaar.
- De minimale verharde rijstrookbreedte varieert per wegkenmerk:
 - o een erftoegangsweg is minimaal 3,25 meter breed;
 - o een eenrichtingsweg is minimaal 5,50 meter breed;
 - o een tweerichtingsweg is minimaal 8,00 meter breed.
- De doorgangshoogte van de wegen dient minimaal 4,2 meter te zijn.

² Handboek Omgevingsveiligheid – 'Aandachtsgebieden'; uitgave RIVM, 2018.

³ Ballastbed; infrasite.nl.

- De wegen (inclusief bruggen) zijn belastbaar tot een gewicht dat minder is dan een asbelasting van 100 kN (NEN 1008, klasse 30).
- De bochtstraal moet berijdbaar zijn voor de brandweervoertuigen. Bochtstralen zijn minimale eisen om een bocht te kunnen nemen. Voor de binnenbocht geldt een straal van 5,5 meter. Voor de buitenbocht een straal van 10 meter.

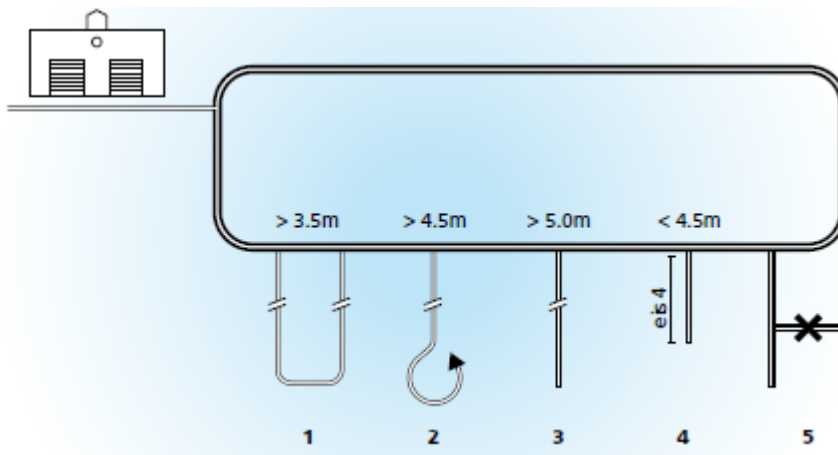
Eisen aan verblijfsgebieden

Voor de hulpverleningsdiensten is het van belang dat verblijfsgebieden goed ontsloten zijn. Een willekeurig adres moet vanaf een verkeersader binnen twee minuten bereikbaar zijn. Dit leidt ertoe dat:

- een erftoegangsweg niet onacceptabel lang mag zijn;
- een erftoegangsweg binnen beperkte grenzen met vertragende verkeersobstakels mag zijn ingericht;
- de ontsluitingen van een verblijfsgebied op strategische punten worden gepland.

Uitzonderingen

Een doodlopende weg is een weg die maar op één manier in en uit te rijden is. Dit betekent dat per definitie niet voldaan kan worden aan de eis van een tweede onafhankelijke route. Er zijn verschillende situaties voor een doodlopende weg, zie onderstaande afbeelding:

- Situatie 1: is toegestaan. Er is geen sprake van een doodlopende weg; de weg dient minimaal 3,5 meter te zijn.
- Situatie 2: is toegestaan mits de weg minimaal 4,5 meter breed is en beschikt over een keermogelijkheid.
- Situatie 3: is toegestaan mits de weg minimaal 5,0 meter breed is. Een keermogelijkheid is hier niet noodzakelijk.
- Situatie 4: is toegestaan mits de weg minimaal 4,5 meter breed is, en maximaal 40 meter lang.
- Situatie 5: niet toegestaan.

Eisen opstelplaats brandweervoertuigen

Elke incidentlocatie kent een opstelplaats: een veilige, doelmatige en goed bereikbare plaats voor brandweervoertuigen van waaruit de inzet kan plaatsvinden. Deze opstelplaats kan en zal vaak samenvallen met de openbare weg. Eisen waaraan voldaan moet worden zijn:

- Voor eengezinswoningen geldt een maximale afstand van 40 meter tussen de opstelplaats en de woning.

- Voor andere gebouwtypen wordt een maximale afstand van 10 meter aangehouden.

Opkomsttijden

Onder 'opkomsttijd' wordt verstaan de tijd tussen de melding van een incident tot en met het moment dat de brandweer ter plaatse is. De opkomsttijd is opgebouwd uit drie elementen. De verwerkingstijd (de tijd tussen de melding aan de meldkamer van de burger in nood en het alarmeren van de brandweer), de uitruktijd (de tijd tussen het alarmeren van de brandweer door de meldkamer en het tijdstip dat het eerste voertuig de kazerne verlaat op weg naar het brandadres) en de rijtijd (de tijd die het eerste voertuig nodig heeft om van de kazerne naar de plaats incident te gaan. Daarbij geeft het Besluit veiligheidsregio's (Bvr) aan dat het bestuur van de veiligheidsregio geen opkomsttijd mag vaststellen die hoger is dan achttien minuten.

Het bestuur van de veiligheidsregio is tevens verantwoordelijk gesteld voor een sluitende registratie van de gerealiseerde opkomsttijden. Omdat het opstellen van een dekkingsplan maatwerk is en het niet altijd mogelijk is om overal deze normen te halen, biedt het Besluit de mogelijkheid tot het bestuurlijk gemotiveerd afwijken. Indien het bestuur van de veiligheidsregio voor bepaalde locaties opkomsttijden vaststelt die afwijken van de wettelijke tijdnormen, motiveert het de keuze van de locatie en de mate van de afwijking.

De normtijden uit het Besluit veiligheidsregio's zijn als volgt:

Type gebouw/ functie	Maximale opkomsttijd
Winkelfunctie met gesloten constructie	5 minuten
Gebouwen met een woonfunctie boven een gebouw met een winkelfunctie	
Gebouwen met een celfunctie	
Portiekwoningen	6 minuten
Portieklats	
Gebouwen met een woonfunctie voor verminderd zelfredzamen	
Andere woonfunctie dan hierboven beschreven	8 minuten
Winkelfunctie	
Gezondheidszorgfunctie	
Onderwijsfunctie	
Logiesfunctie	
Kantoorfunctie	10 minuten
Industriefunctie	
Sportfunctie	
Bijeenkomstfunctie	
Overige gebruiksfunctie	
Onderbouwd afwijken	18 minuten

Bluswatervoorziening

Primaire bluswatervoorziening

De bluswatervoorziening kan binnen 3 minuten worden opgebouwd en operationeel zijn. De brandweer beschikt over materieel en middelen om de bluswatervoorziening in stand te houden, zodat continuïteit van blussing gegarandeerd is voor ten minste 1 uur. Bluswater wordt geleverd door brandkranen of alternatieve voorzieningen (zie hiervoor ook het rapport 'Alternatieven voor primaire bluswatervoorziening' ⁴). In deze filosofie kan een tankwagen of tankautospuiter ook als primaire bluswatervoorziening beschouwd worden.

⁴ 'Alternatieven voor primaire bluswatervoorziening'; uitgave NVBR, 2009.

Er moet dan wel gezorgd worden voor aanvulling van de watervoorraad, zodat continuïteit van blussing voor ten minste 1 uur gegarandeerd wordt.

Secundaire bluswatervoorziening

De bluswatervoorziening kan binnen een half uur worden opgebouwd en operationeel zijn. De brandweer beschikt over materieel en middelen om de bluswatervoorziening in stand te houden, zodat continuïteit van blussing gegarandeerd is voor ten minste 4 uur. De minimale bluswatercapaciteit die uit de bluswatervoorziening te onttrekken is, bedraagt 90 kubieke meter per uur, oftewel 1.500 liter per minuut.

Tertiaire bluswatervoorziening

De bluswatervoorziening kan binnen een uur worden opgebouwd en operationeel zijn. De brandweer beschikt over materieel en middelen (zoals bijvoorbeeld grootschalige watertransportsystemen) om de bluswatervoorziening in stand te houden, zodat continuïteit van blussing gegarandeerd is voor onbepaalde tijd. De te onttrekken bluswatercapaciteit bedraagt minimaal 120 kubieke meter per uur, oftewel 2.000 liter per minuut, en het bluswater is onbeperkt leverbaar.

Plaatsgebonden risico

In artikel 1 van het Besluit externe veiligheid inrichtingen is een definitie opgenomen van het plaatsgebonden risico (PR). Het PR is het risico (uitgedrukt in kans per jaar) dat één persoon die zich onafgebroken en onbeschermd op die plaats bevindt, overlijdt als rechtstreeks gevolg van een calamiteit met een gevaarlijke stof. In het besluit is een norm opgenomen voor het plaatsgebonden risico. Deze norm is een grenswaarde voor kwetsbare objecten en moet daarom door het bevoegde gezag in acht worden genomen (mag niet van worden afgeweken).⁵

Groepsrisico

Het groepsrisico (GR) gaat over de impact van een calamiteit met veel dodelijke slachtoffers tegelijk. Zo zullen velen zich de vuurwerkramp in Enschede herinneren, waarbij meer dan 20 doden vielen. Maar veel minder mensen kunnen zich concreet iets voorstellen bij het totaal aantal van meer dan 700 verkeersdoden per jaar, omdat het verschillende kleinere incidenten betreft. De officiële definitie van groepsrisico in artikel 1 van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) luidt: "de cumulatieve kans per jaar dat ten minste 10, 100 of 1.000 personen overlijden als rechtstreeks gevolg van hun aanwezigheid in het invloedsgebied van een inrichting en een ongewoon voorval binnen die inrichting waarbij een gevaarlijke stof of gevaarlijke afvalstof betrokken is."

⁵ Plaatsgebonden risico; Kenniscentrum InfoMil.